

τὸ μολύνωσι ποτέ. Δόξα τῷ Θεῷ οἱ εὐπατρίδαι τῆς Γαλλίας ἔδειξαν ὅτι γνωρίζουσι νὰ ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τῶν.

— Τὸ νὰ ἀποθάνῃ τις εἶναι εὐκολον, εἶναι ὅμως δυσκολώτατον τὸ νὰ ζήσῃ· διότι ἐὰν ἡ λαίμητος ἦτο στημένη πρὸ τῆς θύρας σας, τότε ἐγὼ ὁ ἴδιος ἤθελον σᾶς δώσει τὴν χεῖρα καὶ σᾶς εἶπει· — Ἀνάβητε, ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς τὸν οὐρανὸν εἶναι ἐλευθέρη! » Ἄλλ' ἕως νὰ φθάσῃ τις ἕως ἐκεῖ πόσας τρομερὰς ἡμέρας ἔχει νὰ διέλθῃ, σκεφθῆτε, κύριε μαρκήσιε. . .

— Φθάνει ἕως ἐδῶ, κύριε, εἶπεν ὁ μαρκήσιος ἐξάγων ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς μεταξίνης ἀναξυρίδος του μικρὸν δικτυωτὸν βαλάντιον, ὅπερ κρυφίως διωλίσθησεν ἐντὸς τῆς χειρὸς τοῦ κυρίου Δετουρνέλ. Σᾶς εὐχαριστῶ διότι μὲ δισκεδάσατε· πρὸ πολλοῦ δὲν ἐγάλασα μὲ τόσῃν εὐχαριστήσιν.

— Κύριε μαρκήσιε, ὑπέλαθεν ὁ κύριος Δετουρνέλ, ἀφίπων ἀφελῶς τὸ βαλάντιον νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ δαπέδου, μὲ ἀντεμεψάτε ἀρκούντως τιμήσας με διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης σας, ἐκτὸς τούτου ἐὰν πραγματικῶς κατώρθωσα νὰ κάμω ὑμᾶς νὰ γελάσητε, καίτοι εἰς τοσοῦτον δεινὴν εὐρισκόμενον θέσιν, θεωρῶ τοῦτο, ὡς τὸν μέγιστον τῶν θριάμβων μου καὶ σᾶς εἶμαι ἐγὼ ὁ ὑπόχρεως. Ὅσακις λοιπὸν θελήσετε νὰ προστρέξητε εἰς τὰς ἀσθενεῖς μου γνώσεις, δὲν ἔχετε εἰ μὴ νὰ μοι γράψετε ὀλίγας λέξεις καὶ θὰ εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας· θέλω δὲ λογίσει ἐμαυτὸν εὐτυχῆ ἐὰν κατορθώσω, ὡς σήμερον, νὰ φέρω γαλήνην εἰς τὸ πνεῦμά σας.

— Εἶσθε παρὰ πολὺ καλός.

— Καὶ πῶς; καίτοι ὁ οἶκος οὗτος δὲν εἶναι πλέον ἰδιόκός σας, καίτοι δὲν ἔχετε πλέον οὔτε μέγαρον, οὔτε κήπους, οὔτε δάση, οὔτε ἐπαύλεις, οὔτε γωνίαν γῆς ἐφ' ἧς νὰ στήσῃτε τὴν σκηνὴν σας, εἶσθε πάντοτε δι' ἐμὲ μαρκήσιος Λασεγλιέρ, μεγαλειότερος ἐν τῇ δυστυχίᾳ παρ' ὅσον ὑπὸρξατέ ποτε εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐδαιμονίας. Τοιοῦτος εἶναι ὁ χαρακτήρ μου, συμμερίζομαι τὴν θλίψιν τῶν δυστυχούντων, συμπαθῶ πρὸς τοὺς ἠτημένους καὶ ἐὰν αἱ πολιτικά μου δοξασαί μοι ἐπέτρεπον τοῦτο, ἤθελον συνοδεύει τὸν Ναπολέοντα εἰς τὴν ἁγίαν Ἑλένην. Ἔστε λοιπὸν βέβαιος ὅτι τὸ σέβας καὶ ἡ ἀφοσίωσίς μου θέλουσι παρακολουθῆσαι ὑμᾶς εἰς οἰκνῆποτε θέσιν καὶ ἂν εὐρεθῆτε, καὶ ὅτι θέλετέ με εὖρει πάντοτε πιστὸν φίλον ἐν τῇ δυστυχίᾳ σας.

— Ἔστε βέβαιος καὶ ὑμεῖς, κύριε, ὅτι τὸ σέβας καὶ ἡ ἀφοσίωσίς σας θὰ μοι ἦναι πολύτιμος παρηγορία, ἀπήντησεν ὁ μαρκήσιος σύρων πρὸς ἐαυτὸν τὴν ταινίαν τοῦ κώδωνος.

Ὁ κύριος Δετουρνέλ ἠγέρθη, ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ ἔστη πρὸ τῆς θύρας, ἔστρεψε περὶ ἑαυτὸν βλέμμα ἑταστικὸν καὶ ἐθεώρησε μετ' εὐχαριστήσεως τὰ καθέκαστα τοῦ πολυτελοῦς ἐκείνου δωματίου.

— Γοητευτικὸν ἐνδιαίτημα! ἐψιθύρισεν ὡς δμῶν καθ' ἑαυτὸν τάπητος τοῦ Aubusson, δαμασκηνὰ παραπετάσματα τῆς Γενούης, ἀγγειοπλαστικά ἔργα τῶν Σεβρῶν καὶ τῆς Σαξωνίας, ἐπιπλα τοῦ Boule, κρυστάλλινα ἀγγεῖα τῆς Βοεμίας, ζωγραφικὰ καὶ γλυπτικὰ ἔργα διασήμεων καλλιτεχνῶν, πόσον ὠρκα εἶναι τὰ πάντα! . . . Κύριε μαρκήσιε, ζῆτε ἐνταῦθα ὡς βασιλεύς. Καὶ οἱ κῆποι καὶ τὰ δάση ταῦτα, προσέθηκε, πλησιάζουν πρὸς τὸ παράθυρον, ποῖαν μεγαλοπρέπειαν δίδουσιν εἰς τὴν τοποθεσίαν! Κατὰ τὰς ἑαρινὰς νύκτας καθήμενος παρὰ τὴν ἐστίαν σας, ἀκούετε βεβαίως τὰ ἄσματα τῶν ἀηδόνων.

Ἄλλ' ἡ θύρα ἠνοιχθή καὶ ὑπηρέτης ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ.

— Ὑασμε, εἶπεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ ὠθῶν διὰ τοῦ ποδὸς τὸ ἐπὶ τοῦ τάπητος κατακείμενον δικτυωτὸν βαλάντιον διὰ μέσου τοῦ ὁποῦ ἔλαμπον τὰ χρυσὰ νομίσματα ὡς λεπίδες ἰχθύος, λάβε τοῦτο, σοὶ τὸ προσφέρει ὁ κύριος Δετουρνέλ. Χαίρετε, κύριε Δετουρνέλ, τοὺς χαριετισμούς μου εἰς τὴν σύζυγόν σας. Ὑασμε, ἐδήγησε τὸν κύριον τῷ ὀφείλει τὴν φιλοφροσύνην ταύτην.

Καὶ ταῦτα λέγων, ἔστρεψε νωχελῶς τὰ νῶτα καὶ βυθισθεὶς ὑπὸ τὸ διπλοῦν παραπέτασμα ἐνὸς τῶν παραθύρων ἤγγισε διὰ τοῦ μετώπου τὰς ὑέλους. Ἄλλ' ἐνῶ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ κύριος Δετουρνέλ, εὐρίσκειτο ἤδη ἔξω τοῦ μεγάρου, αἴφνης ὁ μοχθηρὸς γέρον, ὡς ὄρις λαθραίως διολισθησας, ἠψώθη ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν του καὶ κύψας πρὸς τὸ οὖς τοῦ μαρκησίου: — «Κύριε μαρκήσιε, εἶπε χαμηλῆ τῇ φωνῇ καὶ μὲ ὕψος μυστηριώδες.

— Πῶς! εἶσθε ἀκόμη ἐδῶ; ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Λασεγλιέρ στραφεὶς ἀποτόμως.

— Ὡς τελευταίαν συμβουλήν, σᾶς λέγω· ἡ περίστασις εἶναι κρίσιμος· θέλετε νὰ σωθῆτε; νυμφεύσατε τὴν θυγατέρα σας μὲ τὸν Βερνάρδον.

Ἄλλὰ σταλαῖς ἐς κόρακας δπὸ τοῦ εὐπατρίδου ἐξῆλθε τέλος τοῦ δωματίου, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Ὑάσμου, ὅστις ἔκαμνεν αὐτῷ ἐπανειλημμένας ὑποκλίσεις καὶ ἀνεχώρησε τοῦ μεγάρου περιχαρὴς ὡς ἰκτίς, ἥτις ἐξερχομένη τοῦ ὀρνιθῶνος ἐν ᾧ ἔκαμε θραῦσιν, λείχει ἔτι τὰ χεῖλη.

Οὕτω λοιπὸν ὁ κύριος Δετουρνέλ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἤγγισε τὴν πληγὴν τοῦ μαρκησίου ἵνα θεραπεύσῃ αὐτήν, ἐνεστάλαξε δηλητήριον, καὶ ὁ ἀτυχὴς ἀσθενής, ὅστις καὶ πρὶν ἔτι καλῆσθαι τὸν ἠσθάνετο ἑαυτὸν βαρέως ἀσθενοῦντα, ἐβεβαίωθη νῦν, ὅτι τὸ πάθημα αὐτοῦ ἦτο ἀνίατον καὶ θανατηφόρον. Τοιοῦτον ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀξιωμαθημονεύτου ἐκείνης γνωμοδοτήσεως.

Ἔπειτα συνέχισε.

ΑΡΣΙΝΟΗ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὁ λόρδος Σέστερφιλδ ἐχαρακτήριζε τὸν εὐγενῆ λέγων ὅτι εἶπε ὁ κατ' ἐξοχὴν γι.λα.λήθης ἄνθρωπος.

Δημοσιεύσαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐστίας» πραγματείαν τοῦ ἐν Μεσολογίῳ ἱατροῦ κ. Ξ. Νίδερ περὶ τοῦ ἠφαιστειώδους φαινομένου τῆς λεκάνης τοῦ Αἰτωλικοῦ, καταχωρίζομεν σήμερον καὶ τὰς μεταγενέστερον ἐπισταλείσας ἡμῖν νέας παρατηρήσεις τοῦ αὐτοῦ ἐπιστήμονος, ὡς καὶ ἔκθεσιν περὶ τοῦ αὐτοῦ φαινομένου ἑτέρου ἐν Μεσολογίῳ ἱατροῦ, τοῦ κ. Γ. Παρλαπᾶ, συνταχθεῖσαν κατὰ πρόκλησιν τῆς νομαρχίας Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας μετὰ ἐπιτόπιον ἐπίσκεψιν καὶ μελέτην τοῦ φαινομένου καὶ δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ ἑφημερίδι «Αἰτωλίας», ὅπως οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἔχωσιν δι' ὄψιν πλήρεις τὰς περὶ τοῦ περιέργου φαινομένου γενομένας ἐρεῦνας καὶ παρατηρήσεις.

Σ.τ.Δ.

Περὶ τοῦ ἐν Αἰτωλικῷ ἐκτάκτου

## ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Περὶ τῶν ἐν τῷ κόλπῳ Αἰτωλικοῦ ἠφαιστειῶν συμβάντων, ἄτινα, ὡς ἐκ φήμης μανθάνεται, ἠκολούθησαν μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. (11—12 Φεβρ. 1882) τὰ ἐφεξῆς εἰσὶ τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα α) ἡ θνησιμότης τῶν ἐνθάλασσιων ὀργανισμῶν ὑφίσταται εἰσέτι, παρετηρήθη δὲ ἰδίως ἐπιτεινομένη ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἰλιῦ τῆς ἠφαιστειᾶς λεκάνης ἐγγέλεων. Ὡς ἐκ τῆς χημικῆς μεταβολῆς τῆς κατὰ τὸ βάθος τοῦ κόλπου ἰλύος, ἠναγκάσθησαν οὗτοι νὰ πλησιάζωσιν εἰς τὰς ἀκτὰς, ὡς οἱ λοιποὶ ἰχθύς. Λέγεται, ὅτι λίαν πλουσία ὑπῆρξε τελευταῖον ἡ ἄγρα τῶν ἐγγέλεων, καὶ ὅτι διάφοροι ἐνασχολούμενοι ἀπῆλυσαν οὐκ εὐκαταφρόνητον τὴν ἐκ ταύτης πρόσδοτον. β) συνεχόμεναι ταῖς προγεγενημέναις, παρετηρήθησαν νέαι ἀραιαὶ καὶ ἐλαφραὶ δονήσεις τοῦ ἐδάφους, ἐν Αἰτωλικῷ, καὶ εἰς τὰ πέριξ· γ) διεδόθη πρὸς τούτους, ὅτι ἐπανειλημμένως ἡ κἀτοψις τῶν ὑδάτων τοῦ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως κόλπου ἔδεικνυτο μεταβάλλουσα ἐνίοτε τὴν χροίαν, πότε μὲν τεφροειδῆς καὶ τεθολωμένη, εἴτε γαλακτικίζουσα, πότε ἐκτάκτως ὑπέρυθρος γενομένη, καὶ οἷον ταινίας ἐρυθρωπάς παριστάνοισα. Περὶ τοῦ νεωτέρου τούτου, πρὸς τὰς ὀχθὰς αὐτῆς τῆς πόλεως προσεγγίζοντος φαινομένου, ἀνεφεράν μοι ὁ ἱατρός κ. Ἐπ. Μπέλλιος, ὁ καὶ Βουλευτὴς Αἰτωλίας ἀναδειχθεὶς, καὶ ὁ υἱός μου Σπυρίδων, ἱατρός ὡσαύτως, ὅστις κατὰ τὴν 29 Ἰανουαρίου (10 Φεβρουαρίου) μεταβάς εἰς Αἰτωλικὸν, ἀντελήθη αὐτόπτης τῆς ἐκτάκτου ταύτης ἐπόψεως. δ) ἀναφέρεται ἐπίσης, ὅτι πρὸς ἄγραν ἰχθύων κατὰ τὰ βύθια τοῦ κόλπου ἐρρίμμενα τὰ τῶν ἀλιέων δίκτυα, ἀνέσυρον τεθνεῶτας ἰχθύς, ἀντὶ ζώντων, σὺν ἰλιῦ λίαν δυσόσμφ ἐκ θειώδους τινός οὐσίας.

Κατὰ τὴν πρώτην ἀφήγησίν μου περὶ τῆς κατὰ τὰ παράλια τοῦ Αἰτωλικοῦ κόλπου συντόμου περιγηγῆσέως μου (Ἰδ. «Ἐστίας» ἀριθ. 316, 17 Ἰανουαρ. 1882) ἐποιοῦν μνείαν ὄρυκτοῦ τινος, αὐτόθι κατὰ τὰς ὀχθὰς ἀνευρεθέντος, ὅπερ, σαπυνώδη τὴν ἐπαφὴν ἔχον μοὶ ἐπαρουσίασε τοὺς χαρακτηριστῆρας τῆς λεγομένης σημηκτρίδος γῆς. Ἐκ περιεργείας ὀρμηθεὶς εἰς προχείρους τοῦ ὄρυκτοῦ χημικὰς δοκιμασίας, ὑπέβαλον αὐτὸ εἰς τὴν ἐ-

πίδρασιν τοῦ θειικοῦ, τοῦ ὑδροχλωρικοῦ καὶ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος. Ἄπαντα τὰ ἀντιδραστήρια ταῦτα παρήγαγον ἐκ τῆς ἐν ἀπεσταγμένῳ ὕδατι ἐναίωρουμένης παιπάλης τοῦ ὄρυκτοῦ, σαφῆ καὶ στυνεχῆ ἀνάβρασμόν, εἴτε ἀνάπτυσιν ἀερίου, ἀγνώστου φύσεως. Ἀκολούθως προσέβην εἰς ἕτερον πείραμα, ὑποβαλὼν τὸ ὄρυκτὸν εἰς σφοδροτάτην πυρᾶν, ἐρυθρὰν μέχρι λευκῆς σχεδὸν πυρακτώσεως, ἐντὸς χωνευτηρίου, οἷον οἱ τεχνῖται χρυσοχοῖοι χρῶνται. Διὰ τῆς πυρακτώσεως ἐν πρώτοις δὲν κατεδεικνύετο καταφανῆς μεταβολὴ τοῦ ὄρυκτοῦ, οὐχ ἥτιον, ἐπιχύνόμενα ἐπὶ τὸ ἀποψυχθέντος ὑπολείμματος τὰ ἀντιδραστήρια ὀξέα, τὸ θειικὸν καὶ τὸ ὑδροχλωρικὸν ὀξύ, παρήγαγον τὸ ἐκπλήξαν ἡμᾶς φαινόμενον τῆς ἀναπτύξεως ὑδροθειωμένου ἀερίου, οὐτινος ἡ πραγματικότης ἀπεδείχθη ἐν τῷ ἄμα ἐκ τῆς γνωστῆς, χαρακτηριζούσης αὐτὸ, ὁσμῆς. Κατόπιν παρετηρήθη ἕτερον τὸ γνώρισμα ὅτι μικρὰ ταινία τοῦ διὰ λιθαργύρου κοινου ἐμπλάστρου, ἐμβαπτιζομένη ἐν τῷ ἀερίῳ, μετέβαλε σαφῶς τὴν ὄψιν καὶ χροίαν, στιλπνίζουσα γενομένη ὡς μεταλλικὴ ὑπάργυρος ἐπιφάνεια.

Ἀπέναντι τοιοῦτου ἐξαγομένου τοῦ χημικοῦ πειράματος ἡμῶν, εἶπετο λίαν φυσικῶς ἡ παράθεσις τοῦ γεγονότος πρὸς τὸ νεωστὶ ἐν τοῖς πέριξ τοῦ Αἰτωλικοῦ καταδειχθέν ἠφαιστειῶν γεωλογικὸν φαινόμενον, ἐξ οὗ ἀπέβη τότε ὁμοία τις ἀντιδραστὴ ἐπίδρασις τοῦ ὑδροθειωμένου ἀερίου ἐπὶ τῶν μολυβδόουχων οὐσιῶν, τῶν χρωματισμῶν τῶν τοίχων, καὶ τοῦ διὰ λιθαργύρου κοινου ἐμπλάστρου. Ἡ ἀντιδρασις αὕτη τῶν ὀξέων ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ χωνευτηρίῳ πεπρακτωμένου ὄρυκτοῦ δὲν δικαιολογεῖ ἄρα ἀρκούντως τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι τὸ μνησθὲν γεωλογικὸν φαινόμενον δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς χημικῆς πράξεως, ἣν παρέστησεν ἡμῖν ἡ ἐνέργεια τῶν ἀντιδραστηρίων ὀξέων ἐπὶ τῆς μετὰ τὴν πυράκτωσιν ἐν τῷ χωνευτηρίῳ ὑπολειφθεῖσης οὐσίας; — Βί μὴ συνέβη παρὰ τῷ ἐνταῦθα χωνευτηρίῳ τοῦ ἀπλοῦχοῦ τεχνίτου χρυσοχοῦ τυχαία τις, καὶ ἡμῖν, τῷ πρωτοπεῖρῳ χημικῷ, δυσεξήγητος πλάνη, δυνάμεθα ὄντως νὰ ἀναγάγωμεν τὰ ἐν τῷ μικροσκοπικῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ χωνευτηρίου πεπραγμένα πρὸς τὰς πράξεις τοῦ μεγάλου ἠφαιστειῶν κλιβάνου, οὐτινος ἡ ὑπαρξὶς ὑπὸ τὰ βύθια τῆς λίμνης τοῦ Αἰτωλικοῦ τελευταῖον κατεδείχθη τόσον σαφῶς.— Τὸ μνησθὲν ὄρυκτὸν, ἡ σημηκτρίδος γῆ, ἐπὶ τῶν παραλίων τοῖς ὀφθαλμοῖς καταφανῆς, ἐπεκτείνεται ἀναμφιβόλως ἐπίσης ὑποθαλασσίᾳ πρὸς τὰ βύθια μέρη τῆς λίμνης, καὶ οὕτως παρέχεται ἀφθονον τὸ ὑλικὸν πρὸς ἀνάπτυσιν τοῦ ὑδροθειωμένου ἀερίου, ὅπως συνέβη. Τῆς μεγάλης χημικῆς πράξεως ἐν τῷ χημικῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Ἡφαιστου τὰ ἕτερα ἀναπόφευκτα στοιχεῖα νὰ ἀνεύρωμεν ἐπίσης οὐ πᾶν ἀκατόρθωτον μοὶ φαίνεται. Τὴν ἀναγκαίαν πρὸς πυράκτωσιν τοῦ λίθου θερμικρα-